

N:o 20.

Af Herr J. W. Lundquist: Om förbud för bolag att i städerna öfvertaga försäljning af spirituösa drycker samt om ändring af §§ 7 och 10 uti Kongl. Förordningen den 21 Maj 1869 och den 26 Juni 1871 angående bränvinsförsäljning m. m.

Den vid 1871 års riksdag viddagna förändringen af 10 § i nuvarande lagen om försäljning af bränvin och andra brända in- och utländska spirituösa drycker, har icke ledt till det med samma ändring åsyftade ändamål, att borttaga möjligheten i städerna för bildandet af bolag för minuterung, eller att förekomma att såväl utskänknungen, som minuterungen komma att innehafvas af samma bolag. Sedan den skedda förändringen af 10 § trädt i kraft har mer än tre månader förflutit och den bör således i någon mån hafva uppfyllt sitt ändamål; låtom oss derföre tillse, huru detta skett? Det skall då befinnas att öfverallt i de städer, der ny oktroy förekommit med Oktober förra året, har det bildats nya bolag, hvilka fått öfvertaga såväl utskänknungen som minuterungen. I vissa städer har man för att kringgå författningen icke bestämt några minuterungs- utan endast utskänkningsrättigheter, hvilka lemnats åt bolag, men dessa hafva dock öppnat försäljningsställen, hvarest bedrifves minuterung utan att der finnes mat att tillgå. Afsigten med detta förfaringsätt ådagalägges tillräckligt deraf, att Hushållningssällskapet och Landstinget beröfvats sin andel i de betydliga belopp, som stadskassorna åtnjuta. Om icke på lika sätt, så har likväl öfverallt der nya bolag bildats såväl utskänknungen som minuterungen blifvit förenade hos ett och samma bolag. Det är således på tiden att dessa bolag borttagas. De hafva ej heller i verkligheten uträttat något godt. Har fyllerilasten sedan de kommo till stånd minskats? Nej, den har tyvärr ökats i en oroväckande grad och det finnes inom vissa städer flera stadsfullmäktige, som öppet gifvit detta tillkänna, men det har varit för döfva öron dessa ord hafva talats. En stor inkomst till staden är icke att förkasta äfven om det supes mera. Jag vågar tro att det finnes icke någon representant från någon af Sveriges städer, som skall kunna neka till att så är förhållandet. Skada hafva bolagen ock vållat, då de framkallat, tillfölje af de höga priser de hållit, en 15 kannors handel med åtföljande salning i så

vidsträckt skala, att, om det kommer att fortgå i några år till på samma sätt, fylleriet ofelbart skall taga öfverhand. Det saknar således all grund att bolagen skulle bidraga att hejda fylleriet i någon mån, som icke skulle åstadkommas bättre derigenom, att den enskilde utskänkaren sättes under en kontroll, som för bolagen anses öfverflödigt och hvarmed de alltså icke heller besväras. En sådan kontroll är enda medlet att i förening med förbud af kreditförsäljning minska fylleriet. Utan orättvisa kan det ock åläggas städerna att bestrida kostnaden för kontrollen, enär de åtnjuta en betydlig inkomst genom utskänkings- och minuteringsafgiften och således kunna afse en årlig uppoffring för att aflöna en lämplig person att kontrollera utskänkingsrörelsen. Sedan jag nu sökt visa, att bolagen bidraga till både superiets och den så kallade salningens tilltagande och att således de välvisa herrar stadsfullmäktiges åsigt, att spirituösa, om den säljes genom bolag, blir ett för helsan nyttigt fludium, i stället för att den, om den säljes af enskilda personer, blir ett skadligt, ej håller streck; och då bolagen äfven på allt sätt söka undandraga Landstinget och Hushållningssällskapen dem rätteligen tillkommande andelar af utskänkings- och minuteringsafgiften, tager jag mig härmed friheten föreslå:

att bolag för utskänkningen ej hädanefter få i städerna bildas för öfvertagandet af försäljningen af in- eller utländska spirituösa drycker och att nedannämnda §§ i nuvarande brännvinsförsäljningsförordningar af den 21 Maj 1869 och den 26 Juni 1871 måtte få följande lydelse:

§ 7.

1 momentet, oförändradt.

2 — — — — utom att tiden för utskänkingsrättigheternas tilldelande inskränkes till ett år i sender i stället för 3 år.

§ 10.

De i § 7 momentet 2 omförmälda försäljningsrättigheter äfvensom de, hvilka magistraten, sedan stadsfullmäktige, eller der sådane ej finnes, allmän rådstufva blifvit hörda, finner skäligt tåla i uppsagda eller förverkade rättigheters ställe under nästföljande försäljningsår utöfvas, varde innan Juli månads utgång af magistraten på offentlig auktion utbjudna för den af Vår Befallningshafvande bestämda tid af ett år, åt den eller dem, som åtaga sig afgift för högsta kannetal, och skall hvarje rättighet särskilt utjudas. Auktionsanbudnen pröfvas af magistraten, som ege dem, med afseende ej mindre å de bjudandes behörighet och tjenlighet än äfven å den erbjudna afgiftens belopp, antaga eller förkasta;

att särskildt stadgas, det magistrat i stad vid medgifvande af rätt till utskänkningsrörelse föreskrifver, att lokalerna böra vara stora, ljusa och snygga samt under den mörka årstiden upplysta och under vintern varma;

att jemväl stadgas, att utskänkningsrätten förverkas, derest utskänkaren lemnar spirituosa på kredit, till hemtning eller förtäring på stället, vare sig till arbetslag eller enskilda personer, och skall utskänkaren, om detta inträffar, varda enligt 26 § genast skild från sin rättighet;

att kommunen skall vara pliktig att hålla och aflöna lämplig person, som dagligen besöker utskänkningsställena, samt tillser vidmakthållande å dem af ordning och snygghet, derom rapport bör till polismyndigheten afgifvas.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 25 Januari 1873.

J. W. Lundquist,
från Skaraborgs län.

N:o 21.

Af Herr A. W. Uhr: Om tillåtelse att utan afseende å trosbekännelse ingå s. k. civilt äktenskap.

Med åberopande af de motiver, som jag anført såväl i min motion N:o 144 vid sistlidne riksdag, som äfven i de föregående deri omnämnde motioner, får jag nu förnya mitt förslag om tillåtelse till s. k. civilt äktenskaps ingående. Utskottet förklarade i sitt betänkande N:o 32, att det ansåg förändringen hvarken af något verkligt behof eller någon allmännares önskan påkallad; visar då icke mängden af de äktenskap, som ingås på olaga sätt, mängden af de äktenskap som aldrig komma till stånd, mängden af de oäkta barn som födas, att det är verkligt, ja stort, behof?